

Jornada d'Instamaps aplicat a l'educació

Data: 16 de juny 2020 de 16:30 a 18:00

Sala: https://ja.cat/instamps_sala

Directe: https://ja.cat/instamaps_directe

Preinscripció: https://ja.cat/instamaps_inscripcio

La geolocalització i el mapa formen part fonamental del **món digital**. El mapa, més que mai, és un element central en la comprensió del que passa sobre el territori: fenòmens socials, polítics i mediambientals.

En el nostre dia a dia utilitzem la ubicació i les dades geolocalitzades sense gairebé adonar-nos-en. Els nostres estudiants utilitzen Google Maps, juguen a Pokemon Go o a Fortnite sense tenir massa consciència que el mapa i la informació geogràfica és **element fonamental** en tots ells.

L'ús d'aquestes programes ajuden a desenvolupar, de manera conscient o no, una part de la **competència digital** que és desitjable que tinguin qualsevol ciutadà. Cal, però, anar més enllà i aconseguir un aprenentatge competencial d'aquestes eines de georeferenciació per utilitzar-les també com a **eines de representació d'informació i de gestió del territori**.

En aquest sentit, la importància de ser hàbil en l'ús d'aquestes eines per aprofitar el seu potencial en la representació dels fets històrics, de la comprensió de la geografia física i de la distribució de variables en el territori, queda recollida com a **competències bàsiques** a assolir tant a la primària (àmbit del medi natural i social) com a la secundària obligatòria (dimensions històrica i geogràfica de l'àmbit social) i al Batxillerat (Geografia, Ciències de la Terra i del Medi Ambient).

Pedagògicament, per tant, el mapa a més de ser objecte d'estudi en l'ensenyament obligatori ens proporciona un escenari perfecte on posar en context **l'assoliment de les competències bàsiques a partir de l'observació i anàlisi de les dades representades**. La incorporació del treball de mapes pot vertebrar projectes didàctics en els que treballar diferents competències, matemàtica, comunicativa,

Per recolzar la tasca del professorat en el desenvolupament d'aquests aprenentatges entre els escolars, l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) ens proposa una jornada per prendre consciència de tots aquests aspectes i per, de manera pràctica, conèixer **recursos** que poden ser d'aplicació a l'aula, aprofitant en aquesta jornada, l'eina gratuïta **Instamaps** (www.instamaps.cat) desenvolupada pel propi ICGC.

Instamaps és una plataforma web gratuïta que permet als usuaris explorar la geoinformació de Catalunya i de la resta del món, crear els seus propis mapes de manera ràpida i fàcil, visualitzar-los en tot tipus de dispositius, incrustar-los en una pàgina web o blog i compartir-los a les xarxes socials. Instamaps ha estat dissenyat per facilitar l'ús i la difusió de geoinformació. Permet crear, publicar i compartir informació geogràfica a través de mapes i visors de forma fàcil, ràpida i molt gràfica.

Les **diferents fonts que poden alimentar els mapes**: introduïdes per l'usuari o des de serveis d'internet (bases de dades, Twitter, serveis WMS...), i la seva dimensió de dades estàtiques o dinàmiques que canvien immediatament el mapa al modificar una dada per exemple des **d'un full de càlcul online**, fan molt útil l'ús d'Instamaps per treballar col·laborativament en l'àmbit escolar.

A la jornada, a partir del treball de diferents mapes amb aquesta eina, aprendrem i refrescarem aspectes relacionats amb el territori i la cartografia: les coordenades, les projeccions i la informació geogràfica, etc. Sempre de manera aplicada.

Alhora, també ens permetrà veure les funcionalitats, capacitats i oportunitats de l'eina, però sobretot entendre que ens pot aportar **treballar a l'aula qualsevol temàtica fent amb el mapa com a eix vertebrador**, excusa, element visual, etc.

- **Mapa temàtic relatiu a la població de Catalunya**

A partir de dades estadístiques farem un mapa que a l'aula ha de permetre als alumnes entendre la desigual distribució de la població a Catalunya i les implicacions socio-econòmiques d'aquest fet. Lligar aquest mapa amb altres de similars relatius a l'economia, la agricultura o a la vegetació ens ha de permetre treballar i entendre de manera global la geografia física i humana del territori català.

Els aprenentatges que ofereix aquesta pràctica, poden ser exportables a altres demarcacions territorials: comunitats autònomes, províncies, països...

- **Temàtica**: medi, geografia física i humana,
- **Font de dades**: IDESCAT,
- **Mapificació de les dades**: a partir dels codis comarcals,
- **Tipus de mapa**: temàtic (coroplàstic),
- **Actualització**: estàtic

- **Mapa col·laboratiu dels embassaments de Catalunya**

Aquest mapa de localització es treballa a partir de les dades recollides pels propis alumnes, dins d'un marc on cada alumne ha realitzat el treball d'un embassament i aporta una sèrie de dades relatives a l'embassament treballat. Més enllà dels coneixements adquirits, aquest mapa vol fer èmfasi a l'alumnat de la necessitat de treballar bé individualment, per tenir un resultat col·lectiu de qualitat.

- **Temàtica**: medi, geografia física, medi
- **Font de dades**: Recerca dels alumnes,
- **Mapificació de les dades**: geolocalització per coordenades,
- **Tipus de mapa**: mapa de localització i temàtic (per volum de l'embassament)
- **Actualització**: dinàmic

- **Mapa de localització dels rescats de muntanya a Catalunya**

A partir de dades reals utilitzarem el mapa com a element vertebrador d'un discurs que relacionarà la nostra seguretat, la localització dels nostres mòbils, la conscienciació dels nostres alumnes, etc. L'anàlisi sobre el mapa d'aquestes dades posarà de relleu un seguit d'evidències que han de ser l'inici de la reflexió d'aquesta i d'altres problemàtiques.

- **Temàtica:** medi, geografia humana, valors,
- **Font de dades:** Dades obertes Generalitat de Catalunya,
- **Mapificació de les dades:** per coordenades, el mapa com a suport a l'anàlisi,
- **Tipus de mapa:** temàtic per categories,
- **Actualització:** dinàmic

- **Mapa temàtic de natalitat/mortalitat a Europa**

A partir de dades estadístiques treballarem un mapa temàtic per valors que ha de permetre als alumnes entendre aquest aspecte de la població europea i relacionar com aquests dos paràmetres s'interrelacionen entre ells. Aquest mapa treballat conjuntament amb les piràmides de població, pot ser un element més per la comprensió global de la població a Europa.

- **Temàtica:** medi, geografia humana,
- **Font de dades:** Natural Earth,
- **Mapificació de les dades:** per codis ISO,
- **Tipus de mapa:** temàtic per valors numèrics,
- **Actualització:** estàtic